

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir
judecători – Cobzac Elena și Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de inculpatul Sadoveanu Alecu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Sadoveanu Alecu xxxxx, născut la data de xxxxx, originar din xxxxx și domiciliat în mun. Chișinău, xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 08.07.2016- 15.05.2018;
2. Instanța de apel: 22.06.2018 - 19.09.2018;
3. Instanța de recurs: 23.01.2019 - 27.02.2019.

Asupra recursului ordinar, în cauză în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 15 mai 2018 Sadoveanu Alecu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal cu liberarea de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală în corespundere cu art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Nistoran (Sadoveanu) Inga a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului a sumei de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea civilă a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Totodată, s-a respins cerința acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Sadoveanu Alecu a cheltuielilor judiciare în sumă totală de 1358 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Sadoveanu Alecu, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, fiind conform prevederilor art. 133¹ Cod penal membru de familie cu cet. Nistoran (Sadoveanu) Inga prin actul de căsătorie, sistematic aplica violența fizică asupra ei manifestată prin diverse lovituri peste suprafața corpului și violență psihică, manifestată prin injurii și tratament degradant. Așa, pe 17 iulie 2015, Sadoveanu Alecu, aflându-se la

domiciliul comun, situat în mun. Chișinău, xxxxx, în jurul orelor 20:30 având un comportament agresiv față de soția Nistoran (Sadoveanu) Inga, inițiind un conflict, i-a aplicat multiple lovituri peste diferite părți ale corpului cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1030/D din 28 aprilie 2016 leziuni corporale neînsemnate.

Tot el, la 10 septembrie 2015, aflându-se la domiciliu comun, situat în mun. Chișinău, xxxxx, în jurul orelor 23:00 având un comportament agresiv față de soția Nistoran (Sadoveanu) Inga, inițiind un conflict, i-a aplicat multiple lovituri peste diferite părți ale corpului cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1070/D din 06 mai 2016 leziuni corporale neînsemnate.

Conform raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 455 din 03 iunie 2016, comisia de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie a conchis că, Nistoran (Sadoveanu) Inga de maladii psihice comice nu suferă, prezintă dg. „Tulburare de stres post-traumatică trenantă” fapt confirmat prin datele anamnestice despre dezvoltarea la ea în urma situației psiho-traumatizante în familie (iulie - septembrie 2015) a unor stări de insomnie, de frică față de fostul soț, anxietate, labilitate emoțională cu încercare de detașare de realitate, cu accentuarea trăsăturilor de caracter prezente care au necesitat asistență medicală și psihologică specializată.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal - violență în familie, adică *acțiunea intenționată, comisă de un membru de familie asupra altui membru de familie, manifestată fizic și psihic, care a provocat suferință fizică și psihică.*

3. Sentința menționată a fost atacată cu *apel* de către procuror, partea vătămată și inculpat.

3.1 Procurorul, care fără contestarea sentinței în latura penală, a solicitat încasarea de la Sadoveanu Alecu a cheltuielilor judiciare în beneficul statului în sumă de 1358 lei, care au fost suportate de stat pentru efectuarea expertizelor judiciare, iar plata acestora trebuie suportată de inculpat și trecută în contul statului.

3.2 Partea vătămată a solicitat casarea sentinței în partea liberării inculpatului de la răspunderea penală și a examinării acțiunii civile, solicitând condamnarea lui Sadoveanu Alecu la o pedeapsă cu închisoarea și admiterea integrală a acțiunii civile formulate de aceasta.

În motivarea apelului, partea vătămată Nistoran Inga a invocat că, reieșind din sancțiunea articolului incriminat inculpatului, pedeapsa maximă pentru această infracțiune este de până la 3 ani închisoare. Acest fapt scoate infracțiunea menționată din categoria infracțiunilor ușoare, unde termenul de prescripție de tragere la răspundere penală este de 2 ani de la comiterea faptei, și o plasează la categoria infracțiunilor mai puțin grave termenul de prescripție de tragere la răspundere penală este de 5 ani de la comiterea faptei.

În acest sens, partea consideră că instanța de judecată eronat a eliberat inculpatul de la răspunderea penală, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la

răspundere penală, termenul de prescripție pe această categorie de infracțiuni expiră peste 5 ani de la comiterea faptei.

Pe parcursul examinării cauzei penale, în cadrul ședinței de judecată partea vătămată Nistoran (Sadoveanu) Inga a înaintat acțiune civilă împotriva inculpatului Sadoveanu A. prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 15000 (cincisprezece mii) euro. Astfel, consideră că instanța nu a ținut cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, de consecințele acesteia și nu a apreciat proporțional mărimea prejudiciului moral și suferințele pe care le-a avut victima în urma maltratărilor sistematice din partea inculpatului.

Apelanta a menționat că este victima violenței în familie de mai mulți ani. Acțiunile de violență sunt aplicate din partea fostului soț Sadoveanu Alecu. Acțiunile de violență aplicate asupra subseminatei au un caracter ciclic. Chiar și la etapa audierii părților în cadrul procesului penal, Sadoveanu Alecu și-a permis să o ofenseze și să îi înjosească demnitatea prin diverse afirmații denigratoare de genul că utilizează substanțe psihotrope.

Mai mult, confruntările sistematice cu agresorul în cadrul ședințelor de judecată, atitudinea și comportamentul denigrator al ultimului au dus la revictimizarea subseminatei și a stărilor de frică permanente. La fel, pârâtul a pornit o campanie de denigrare pe rețele de socializare împotriva reclamantei fapt ce la fel confirmă că Sadoveanu Alecu în continuare încearcă să îi înjosească demnitatea părții, fapt ce constituie violență psihologică.

3.3. Inculpatul a solicitat casarea sentinței și dispunerea achitării în privința sa, cu respingerea acțiunii civile înaintate de partea vătămată.

În motivarea apelului inculpatul a invocat că, din analiza conținutului sentinței denotă caracterul ilegal și neîntemeiat al soluției adoptate. În speță, se atestă prezența mai multor vicii fundamentale care au afectat hotărârea contestată. Modul de expunere în sentință a faptelor pretinse a fi prejudiciabile, a analizei probelor și a concluziilor instanței, denotă lipsa oricărei logici inclusiv a logicii juridice. Sentința este atât de neclară și nemotivată încât este lezat considerabil dreptul la utilizarea căii de atac. Or, partea apărării poate doar să presupună ce a avut în vedere instanța de judecată la adoptarea sentinței. Sadoveanu Alecu a fost condamnat pentru o faptă care nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, ținând cont de faptul că, dispoziția art. 10 alin. (1) Cod penal este aplicabilă speței date, iar prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016 în vigoare din 16 septembrie 2016, art. 201¹alin. (1) Cod penal, a suportat modificări, iar norma incriminată prevede expres consecințele faptei infracționale, ca element obligatoriu - soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei. Potrivit tuturor rapoartelor de expertiză medicală, părții vătămate i-au fost cauzate vătămări neînsemnate.

Acțiunea civilă a fost admisă ilegal de către prima instanță, dat fiind că partea vătămată în acest dosar nu a fost recunoscută ca parte civilă, astfel aceasta neavând careva drepturi de a solicita compensarea prejudiciului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, apelurile procurorului și a părții vătămate au fost respinse, ca nefondate, iar apelul inculpatului a fost admis parțial, inclusiv din oficiu, cu casarea parțială a sentinței în latura penală și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care procesul penal în privința lui Sadoveanu Alecu în baza art. 201¹ alin.(1) Cod penal a fost încetat, deoarece fapta constituie contravenție. Sadoveanu Alecu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin.(2) Cod contravențional.

Totodată, procesul contravențional în privința lui Sadoveanu Alecu în baza art. 78 alin.(2) Cod contravențional a fost încetat, în legătură cu expirarea prescripției tragerii la răspundere contravențională.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1 Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, solicitarea procurorului de a încasa de la inculpat cheltuielile judiciare în sumă de 1358 lei, care au fost suportați de stat pentru efectuarea expertizelor judiciare, urmează a fi respinsă, din motiv că, potrivit art.75 alin. (3) al Legii nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin. (2) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a evidențiat că, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară, iar prevederile legale la care face trimitere acuzatorul de stat în apelul său, se referă la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată ori cheltuielile judiciare care sunt enumerate în dispoziția art. 227 alin.(2) pct. 5 Cod de procedură penală nu prevăd expres achitarea din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare, după cum pretinde apelantul.

Cu referire la apelul suplimentar al părții vătămate Nistoran Inga aceasta a contestat sentința, doar în partea ce ține de încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, solicitând admiterea integrală a acțiunii civile, iar cu referire la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor inculpatului, sentința nu a fost contestată. În acest sens, s-a reținut că, partea vătămată Nistoran Inga a înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatului Sadoveanu Alecu de încasare a prejudiciului moral în mărime de 15000 Euro.

Instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 1422 alin.(1), art. 1423 alin.(1) al Codului Civil, apreciind în ansamblu circumstanțele subiective și obiective ale speței, a stabilit că instanța de fond legal și întemeiat a dispus încasarea de la Sadoveanu Alecu a sumei de 5000,00 lei ca recompensă pentru suferințele suportate de victima acestei infracțiuni. Mărimea prejudiciului moral solicitat de partea vătămată în quantum de 15000 Euro este exagerat și nu a fost dovedit în quantumul cerut, iar argumentul părții vătămate Nistoran Inga ce ține de consecințele infracțiunii și anume că după incidentul dat, aceștia i-au fost cauzate emoții negative, a fost frustrată și până în prezent nu și-a revenit de la șocul suportat nu a fost reținut de

instanța de apel, deoarece instanței judecătorești nu i-au fost prezentate nici un înscris autentic ce ar confirma acest fapt.

Cu referire la apelul declarat de inculpat, instanța de apel, cercetând totalitatea probelor administrate, a conchis că acesta urmează a fi admis, inclusiv din alte motive decât cele expuse de apelant, iar cele imputate lui Sadoveanu Alecu prin rechizitoriu urmează a fi reîncadrate în baza art. 78 alin. (2) Cod Contravențional.

Analizând circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că, în această speță, lipsește latura obiectivă a infracțiunii imputate inculpatului (art.201¹ alin. (1) Cod penal). Absența acestui element al componenței de infracțiune conduce la lipsa temeiului de aplicare a răspunderii în baza art. 201¹alin. (1) Cod penal. Or, potrivit art. 51 alin. (1) Cod penal temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

În urma analizei dispozițiilor legale citate supra, rezultă cu pregnanță că dispoziția art. 201¹ alin. (1) în rezultatul amendamentelor din Legea nr. 196/2016 a căpătat un caracter mai blând, iar ca urmare, fapta săvârșită de Sadoveanu Alecu a fost scoasă din sfera legii penale și înglobată în cadrul Codului Contravențional.

În aceste condiții, instanța de apel a relevat că, acțiunile inculpatului Sadoveanu Alecu nu mai constituie infracțiunea prevăzute la art.201¹ alin.(1) Cod penal ci contravenția prevăzută de art. 78 alin.(2) Cod contravențional. Or, în accepțiunea art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Totodată, potrivit art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. Justificarea retroactivității legii penale, în general și în speță, în special constă în respectarea principiului umanismului și echității în dreptul penal.

Având în vedere prevederile art. 391 alin.(2) și art. 332 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel a ajuns la concluzia încetării procesului penal în privința lui Sadoveanu Alecu pentru fapta comisă în privința părții vătămate Nistoran Inga și soluționarea cauzei potrivit dispozițiilor Codului contravențional.

Totodată, instanța de apel a considerat că, vina lui Sadoveanu Alecu, în comiterea contravenției prevăzute la art. 78 alin. (2) Cod Contravențional, a fost demonstrată în ședința de judecată. La concret, vina lui Sadoveanu A., în comiterea contravenției prevăzute la art. 78 alin.(2) Cod contravențional, rezultă din probele administrate și cercetate în ședința de judecată, obținute prin intermediul mijloacelor de probă și procedee probatorii, astfel, argumentele inculpatului precum că nu a aplicat violența față de Sadoveanu Inga poartă un caracter declarativ și sunt combătute de probele materiale administrate și anume raportul de expertiză medico-

legală nr. 1070/D din 06 mai 2016 prin care se atestă că părții vătămate i-au fost cauzate vătămare neînsemnată; raportul de expertiză medico-legală nr. 1030/D din 28 aprilie 2016 prin care se atestă că părții vătămate i-au fost cauzate vătămare neînsemnată, raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 455 din 03 iunie 2016 prin care se stabilește că Sadoveanu I. maladii psihice cronice nu suferă, dar prezintă dg. „Tulburare de stres post-traumatică trenantă”, care este consecința neînțelegerilor și violenței în familia sa.

Astfel, în urma analizei probatoriului administrat, instanța de apel a conchis că, acțiunile lui Sadoveanu Alecu urmează a fi încadrate juridic în baza art. 78 alin.(2) Cod contravențional. Potrivit art. 30 alin. (1) Cod contravențional, prescripția înlătură răspunderea contravențională, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale era de 3 luni, care curge de la data săvârșirii contravenției.

Prin urmare, instanța de apel, a considerat necesar de a înceta procesul în conformitate cu art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspunderea contravențională care era de trei luni.

5. Nefiind de acord cu decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, inculpatul Sadoveanu Alecu, la data de 27 decembrie 2018, declară *recurs ordinar* prin care solicită repunerea în termen a recursului, cu casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2018, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat și respinsă integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Nistoran (Sadoveanu) Inga.

Indică recurentul că, prin raportul de expertiză psihiatrico legală nr. 455 a - 2016, din data de 20.05.2016 și raportul de expertiză medico-legal nr. 3354 din data de 20.07.2015, cât și nr. 1030 D din data de 21.04.2016 nu se atestă prezența vătămarilor corporale la presupusa parte vătămată Nistoran (Sadoveanu) Inga.

Respectiv, pe speța lipsesc consecințele faptei contravenționale prevăzute la art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Relatează inculpatul că, acțiunea civilă pe cauza a fost admisă ilegal și neîntemeiat. Or, pe cauza penală, partea vătămată Nistoran (Sadoveanu) Inga nu este recunoscută parte civilă, iar în cadrul procesului contravențional instanța nu era în drept să încaseze prejudiciul pe care ea îl invocă ca fiind cauzat în urma săvârșirii infracțiunii (potrivit art. 61 alin. (2) Cod de procedură penală la dosar lipsește careva Ordonanță sau încheiere prin care ar fi recunoscută Nistoran (Sadoveanu) Inga - parte civilă, mai mult ultima nici nu a solicitat de a fi recunoscută parte civilă).

În asemenea circumstanțe, menționează recurentul că, Nistoran (Sadoveanu) Inga nu este în drept să solicite încasarea prejudiciului. Or, potrivit art. 221 alin. (1) Cod de procedură penală acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile, cu atât mai mult instanța nu-i poate admite prejudiciul la care aceasta a pretins ca fiind cauzat în urma infracțiunii pe când instanța de apel ulterior a recalificat acțiunile mele și le-a încadrat în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Indică inculpatul că, atât instanța de fond cât și cea de apel nu au dat apreciere argumentelor și probelor apărări, prin urmare, în lipsa unui răspuns clar și explicit

referitor la argumentele esențiale invocate de parte în judecată, hotărârea judecătorească se consideră nemotivată.

În legătură cu faptul că, a făcut cunoștință cu decizia Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, în varianta redactată la data de 23 noiembrie 2018 solicită recurentul, respectuos repunerea în termenul de declarare a recursului.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct.11 Cod procedură penală, procurorul a depus referință, prin care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că, recurentul nu s-a referit la vreun temei din cele indicate la art. 427 alin.(1) Cod de procedura penala, exprimându-și dezacordul cu modul de apreciere a probelor de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acestei deciziei, cu achitarea lui pe acest capăt de învinuire.

Potrivit materialelor dosarului, rezultă, că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19.09.2018 a fost pronunțat în aceeași zi, comunicându-le inculpatului, Sadoveanu Alecu și avocatului acestuia, Marco Dumitru, că decizia motivată v-a fi pronunțată în ședința publică la data de 17.10.2018 (vol. II, f.d.27). Astfel, în ziua de 17.10.2018 hotărârea instanței de apel fiind pronunțată integral, fără careva motive întemeiate nu s-au prezentat Sadoveanu Alecu și nici avocatul acestuia, D. Marco, pentru a o recepționa, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 17.10. 2018 (vol. II, f.d.27).

În astfel de împrejurări, indică procurorul că, termenul de declarare a recursului de către inculpatul, Sadoveanu Alecu, împotriva deciziei instanței de apel, pronunțată integral la 17.10.2018, expira la 17.11.2018 și acest fapt, a constituit o posibilitate reală din partea lui Sadoveanu Alecu și apărătorului acestuia, Marco Dumitru, de a declara recurs ordinar în termenul stabilit de lege. Asemenea circumstanțe certifică faptul, că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit prin prisma art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de către inculpat, deoarece recursul a fost declarat tocmai la 27.12.2018.

În asemenea circumstanțe, indică acuzatorul că, lipsesc temeiuri de casare a hotărârii contestate și se constată inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată.

Sub acest aspect și cu referire la recursul declarat la 27 decembrie 2018 de către inculpat (*pct.5.din decizie*), se atestă că, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 19 septembrie 2018, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în aceeași zi, adică 19 septembrie 2018, în prezența inculpatului, Sadoveanu Alecu și avocatului acestuia, Marco Dumitru, fiind cunoscuți cu soluția adoptată de către instanța de apel, iar decizia motivată urma a fi pronunțată în ședința publică la data de 17 octombrie 2018.

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat decizia motivată la data de 17 octombrie 2018, în lipsa inculpatului, care din motive necunoscute instanței nu s-a prezentat la ședința din 17 octombrie 2018.

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 17 octombrie 2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 17 noiembrie 2018, iar recursul ordinar al inculpatului, potrivit ștampilei de pe plic, a fost depus la oficiul poștal la 21 decembrie 2018 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 27 decembrie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege, peste aproximativ 2 luni de zile (f. d. 87-89 Vol. II).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În ce privește solicitarea recurentului privind repunerea în termen a recursului declarat pe motiv că a făcut cunoștință cu decizia Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, în varianta redactată la data de 23 noiembrie 2018, Colegiul penal îl consideră irelevant or, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Mai mult ca atât, în recursul său inculpatul n-a oferit careva probe sau argumente din care ar rezulta că, întârzierea declarării recursului ordinar este motivată sau că a fost în imposibilitate de a declara recursul în termenul legal, indicând că a făcut cunoștință cu decizia redactată la data de 23.11.2018, argumentul

fiind irelevant, or, decizia se plasează pe pagina web a instanței de judecată, care este publică și accesibilă.

Totodată, Colegiul penal reține, că acest argument invocat de recurent precum că a făcut cunoștință copia deciziei la data de 23 noiembrie 2018, nu poate servi drept temei de a considera recursul depus în termen și nu poate servi drept temei de repunere în termen a recursului, și ar fi contrar prevederilor normelor enunțate, inclusiv prevederilor CEDO.

Se reține că prin întârziere motivată se înțelege, de regulă, un caz fortuit, un caz de forță majoră, etc., astfel încât situația invocată de recurent să reprezinte în mod efectiv un motiv temeinic de împiedicare a declarării recursului în termenul legal.

Prin urmare, se constată că întârzierea termenului de declarare a recursului nu a fost determinată de motive întemeiate, fiind depus după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării deciziei și, în atare situație, nu există temei pentru repunerea în termen a recursului pentru a fi judecat în fond, situație juridică ce determină respingerea recursului propriu-zis ca fiind depus peste termen.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Concomitent și jurisprudența CEDO menționează despre dezavantajarea unei părți față de alta, în situația în care instanța extinde termenul legal de contestare a unei hotărâri judecătorești definitive, se face atingere principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 CEDO (a vedea Hotărârea Chirea versus Republica Moldova).

Astfel, odată ce recursul ordinar, este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

8. Conform art. art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Sadoveanu Alecu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 februarie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie